

ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ

ΣΑΠΦΩ ΑΛΚΑΙΟΥ: Κάθε ρωμιός, πού πήγε στο θέατρο και μία φορά μονάχα και πού είχε την Σαπφώ 'Αλκαίου, λυπήθηκε βαθύτατα για τὸ ἀτύχημα, πού ὄρθηκε στὴν Αἴγυπτο τὴ σεβαστότατη αὐτὴ καλλιτέχνη, τὴν πρώτη θεατρίνα τοῦ ἑλληνικοῦ θεάτρου. Τὸ περιοδικό, πού μοῦ κάνει τὴν τιμὴ νὰ μὲ φιλοξενεῖ τώρα, τὴν παρακαλεῖ νὰ δεχθεῖ τίς θερμότερες εὐχές του γιὰ τὴν ἀνάρρωσή της καὶ πιστεῖται πὼς, μίᾳ φορὰ πού τὸ θέατρό μας δὲν ἀπιτρῆπει μὲ τὰ χάλια του ὄνειροπολήσεις καὶ πόθους, τὸ νὰ εὐχεταί κανεὶς μὲ τὴν καρδιά του νὰ ξαναδοῦμε καὶ πάλι στὴ σκηνὴ τὴν Σαπφώ 'Αλκαίου· εἶναι τὸ μόνο, πού θὰ μπορούσε νὰ μᾶς προσφέρει τὴ χαρὰ.

Εὐχόμενα νὰ ξαναγίνει· γρήγορα καλὰ καὶ ἡ τωρινὴ δυστυχία νὰ τῆς δώσει καινούργια ζωὴ γιὰ νὰ συνεχίσει τίς δημιουργίες της καὶ μεις νὰ χαρούμε, ἀντικρούοντας τὴν ἐξοχή τεχνίτριά, πού δὲν τῆς ἔμεινε τίποτε ἄλλο ἀπὸ τὴν μακρόχρονη ἐργασία της παρὰ ὁ πόνος μας γιὰ τὸ ἀτύχημά της.—Κι ὁ πόνος μας δὲν φτάνει!

Τὸ Ἑθνικὸ θέατρο θὰ ἔπρεπε νὰ τὴν θεωρεῖ ἀπὸ τώρα μέσα στὸ πληθωρικὸ του προσωπικὸ ὡς νὰ ἐργαζόταν.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ—ΚΥΒΕΛΗ: "Ὅπως τὸ αὐτοκινητιστικὸ αὐτὸ δράμα εἶχε κι' αὐτὸ τὸ καλὸ ἀνάβαλε τὴν παράστασή, πού θὰ εἶχε ἡ Κυβέλη στὸ Στάδιο μὲ τὴν «Ίφιγένεια». καὶ τὴν γλύτωσε ἀπὸ ἕνα δάσκαυ ρεζίλι.—Τί εἶδους λοβιτούρα πάλι θὰ ἦταν αὐτή;— Ἡ Κυβέλη εἶναι θεατρίνα ἐξοχή στὸ κλειστὸ θέατρο! θὰ ἦθελα νὰ ἤξερα ποῖος τῆς δόξα αὐτῇ τὴν ἰδέα γιὰ νὰ τὸν θαυμάζω!

Η ΜΑΡΙΚΑ ΣΤΗΝ ΑΜΕΡΙΚΗ: "Ἀλλοῦ καὶ τοῦτο πάλι!—Τὴν ὅρα πού σκέπτονται νὰ κάνουν ἔθνικὸ θέατρο, ἡ Μαρίκα φεύγει. Βλέπετε, ἡ Μαρίκα δὲν χρησιμεύει. Δὲν τῇ ρώτησε κανεὶς!—Εἴθε νὰ πετύχει στὴν τουργιὰ της αὐτῇ! νὰ μαζέψει δηλαδὴ μερικὰ δολάρια. Νὰ θριαμβέψει· ἐκεῖ δὲν τῆς εὐχόμενα. Ἡ Μαρίκα δὲν ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ θριαμβούς. Ὅπως δάσκαυ πηγαίνει γι' αὐτοὺς μονάχη της, χωρὶς τὸ θέασό της!—Σ' αὐτὴ τὴν οἰχτρὴν ἐποχὴ, πού ὅλοι φροντίζουν γιὰ τὸν ἑαυτὸ τους, ἦταν καιρὸς καὶ ἡ Μαρίκα νὰ ζήτησε κάτι τέτιο.

Τὸ μεγαλύτερο αἶσχος γιὰ τὴν πνευματικὴ ζωὴ αὐτοῦ τοῦ τόπου εἶναι πού τὸ θέατρο τῆς Μαρίκας γίνεται Κινηματογράφος!—Κυρία Μαρίκα, κάνετε πολὺ ἄσκημα πού δὲν φύγατε γιὰ τὴν Ἀμερικὴ πρὶν ἀπὸ τὴν «Ἐλευθέρα Σκηνή». Θὰ εἶχαν σωθεῖ πολλὰ πράγματα!—Καλὸ ταξίδι!

ΕΞΩ ΟΛΑ: Ἡ ἐπιθεώρηση τοῦ Μεταξᾶ καὶ τοῦ Νικολαΐδη, πού παίχτηκε ὅλο τὸ καλοκαίρι, ἀκακολογήθει ἀκόμα νὰ παίξεται.

ΙΔΑΝΙΚΑ: Σημειῶμα τὸ «Ἐξω ὅλα» καὶ γι' αὐτὸ εἶναι τὸ σπουδαιότερο θεατρικὸ γεγονός τοῦ καλοκαιριοῦ μέσα στὴν Ἑλλάδα καὶ γι' αὐτὸ ὡς ἐπιθεώρηση μᾶς δίνει τὸ πιὸ καλλιτεχνικὸ τύπο τοῦ εἰδους καὶ γι' αὐτὸ τὸ «Ἐξω ὅλα» μὲ τὴν ἀξία του καὶ μὲ τὴν ἐπιτυχία του εἶναι τὸ πιὸ φηλὸ σημεῖο, πού λαχταροῦν οἱ νέοι, πού ὀνειρεύονται θεατρικὰ δόξες, γράφοντας. Βέβαια δύσκολο νὰ γράφει κανεὶς ἀπὸ αὐτοὺς κάτι τι ὡς μερικὰ νοῦμερα τοῦ Μεταξουργεῖου.

Οἱ διάφοροι νέοι, πού τριγυρίζουν χάσκοντας μπροστὰ στὶς φωτισμένες πόρτες τῶν

καμπάρ της Λαοφόρου Παναπιστημίου, είναι παρήγοροι για την άμβραά τους και φυσικά και για την ανικανότητά τους. Κάνουν σαχλό και ήλθιο πνεύμα στηριγμένοι σε λέξεις μονάχα, εξωτερικά, γράφουν «παράπον» στη Μάντρα και ικανοποιούνται με αυτές τις μικρόχαρες ασχολίες. Η εποχή μας—εποχή του ακράτητου και κυριάρχου εγωισμού, που δεν ξεφεύγει κανένας και που είναι μαρικές φορές άηυνα και διαμαρτυρία, σπάνια όμως!—έδωκε δικαιολογεί αυτό τον λυσσαλέο τρόπο για την εύκολη δόξα και το θέατρο στην επθεώρηση παρασύρει πολύ με τις φωτεινές του ραυλίδες, με τα ντακολτά κλπ. Γοητεύονται τα παιδιά, θαυμάζουν τον εαυτό τους για τις σχέσεις τους και η τραγωδία της πνευματικής ζωής στην Ελλάδα τραβάει το όρκο της και δεν θέ πάψει. Γότερα μας λείπουν κυρίως η φιλοσοφική κατάρτιση και η ιστορική μελέτη. Ζούμε μία ζωή άχαρη άπασσάωτη και καθίνας νομίζει πως υπάρχει μόνον αυτός, μετσωρος, ξεμοναχισμένος, χωρίς κανένα σύνδεσμο με τα παρασμένα, χωρίς να βρίσκει στήριξη από πουσινά. Δεν μας λείπουν ταλέντα, μας λείπουν αυτά τα δύο, που είπα. Γι' αυτό παρυσιάζεται τώρα μια τέττα κατάσταση. 'Ας μη τα δαζουμε όμως με τους νέους, γιατί, αν ζητούσαν άλλα πνευματικώτερα ιδανικά, δεν θα τα βρίσκανε. Το ελληνικό θέατρο πέρασε μία καλή εποχή μετά το 1900. Οικονόμος, Χρηστομάνος, Κυβέλλη, Μαρίκα και οι θίασοί τους. Ο Κώστας Θεοδορίδης επιχειρηματίας. Δουλειά σοδαρή, Καλλισεργήσανε την παράδοση της «Νέας Σκηνής» και το «Βασιλικό» ως το τελευταίο σημείο της. Τώρα έπασσε το ιδανικό τους και τα έργα, που παίζανε δεν εύχαριστούν πιά κανένα. Πριν δημιουργηθώ το καινούργιο ιδανικό στο θέατρο, πριν ωρμάσει: μέσα στην παρακμή ή καινούργιος καρπός, περνούμε τώρα αυτή την άγονη και την πικρή εποχή μας. Πειραματισμοί άποτυχημένοι, χωρίς άγνότητα μάλοτα, πρόχειτες φιλοδοξίες κλπ. Σήμερα το ελληνικό θέατρο στις διάφορες απόψεις του έχει συλλοδότη τον κ. Μακίδο, τον κ. Μαλά, τον κ. Ρώτα, την δα Κοτσάλη, τη Μάντρα και την κ. Ταοία Κύρου. Νέο, άδανπιστούμε ;—'Όχι. Δεν μπορεί παρά να βγει κάτι τι καλό. Πότε ; 'Αργά, έ.δαια' μά δεν διάζεται κανείς.—Οι δοξαριμένες στιγμές είναι ο προορισμός του ανθρώπου. Ίσως και η γενιά ή δική μας, δεν θα πραγματοποιήσει τίποτα. Μά και οι άλλοι, που γράφουμε πρόχα, δεν βρίσκονται σε καλύτερο σημείο και δεν μπορούσε να γίνει άλλως; είναι στάση και σάπια ή εποχή μας. Οι μονόπραχτοι συγγραφείς μισούντα το Λάογαρη και τον Ξερόπουλο και χωρίς τη δική τους δροσιά γυρίζουν 50 χρόνια πίσω και δεν είναι διόλου προδευτικοί. Ένας, που έγραφε τα «Κυκλώματα» μιμείται το Μαλά.—Μά είναι φοδερό να βρίσκοντα. άνθρωποι, που να μισούντα και τον Μαλά!

Συκοφαντημένη λοιπόν ή πρόχα στις μέρες μας, ή επθεώρηση το ιδανικό μας. Γέροι και νέοι στέκουν στο ίδιο ύψος. Και το χαϊρέτερο για τους νέους είναι ότι οι γέροι ζήσανε τουλάχιστο λίγες στιγμές στα νατά τους. Οι νέοι όμως να τους έχουν για πρότυπα!

ΓΙΑΤΙ ΔΕΝ ΓΡΑΦΟΥΝ: Η άφημαρίδα «Καθημερινή» πήρε συνελεύσεις από διαφόρους συγγραφείς για να μάθει τό γιατί δεν γράφουν. Μιλήσανε πολλοί και άκουσαμε και γνώμας ανθρώπων που δεν ήταν κάτι τι ποτέ τους. Η «Καθημερινή» λοιπάται που αυτοί και κάποιι άλλοι δεν γράφουν πιά. Ίσα—Ίσα θα έπρεπε να χαίρεται. Γιατί δεν υπάρχει τίποτα πιο καλό για τη φήμη των θεατρικών συγγραφέων από τό να μην γράφουν. Γιατί κι αν έβαναγράφουν, δεν θα κατορθώσουν παρά να μας κάνουν να γελάσουμε. 'Ότι είχαν, τό έδωσαν. Από δω και μπρός ή σιωπή!

Η ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ: που ήταν να πάρει το Έθνικό θέατρο, λιγδότεφε. Σιγά—σιγά μπορεί και να κοπεί όλόκληρη. Η Κυβέρνηση κάνει τη δουλειά της. Και είναι πολύ φυσικό να μην ενδιαφέρεται για το θέατρο παρά όσο της επιτρέπει ένας άπλος νομοτισμός. Γιατί τό θέατρο δεν φέρνει κομματικά όφελήματα.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΙΔΕΡΗΣ